

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

Raportul auditului privind conformitatea realizării parteneriatelor public-private aferente dezvoltării activităților Societății pe Acțiuni „Loteria Națională a Moldovei” din sectorul loteriilor și a pariurilor la competiții și evenimente sportive, precum și din sectorul automatelor de joc cu câștiguri bănești

Direcția generală de audit I

LOTERIA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI

SCOPUL ȘI OBIECTIVELE

Scopul auditului:

- Evaluarea conformității realizării parteneriatelor public-private aferente dezvoltării activităților S.A. „Loteria Națională a Moldovei”;
- Formularea unei concluzii de audit;
- Înaintarea recomandărilor relevante.

Obiective specifice de audit:

- Parteneriatele public-private s-au bazat pe o analiză ce justifică implementarea proiectului iar selectarea partenerilor privați a fost realizată transparent și conform prevederilor cadrului normativ aplicabil?
- Realizarea parteneriatului public-privat și implementarea programelor de dezvoltare a activităților S.A. „Loteria Națională a Moldovei” sunt efectuate în corespundere cu cerințele și criteriile stabilite?
- Monitorizarea, raportarea și impactul realizării contractelor de parteneriat public-privat corespund exigențelor legale și obiectivelor prestabilite?

ARIA DE AUDIT

Diversificarea activităților S.A. „Loteria Națională a Moldovei”, până la momentul actual, s-a realizat la 50% în condițiile în care, din 6 programe planificate doar 3 programe sunt lansate.

1. **Contractul PPP nr.1/09 din 23.04.2018** pentru dezvoltarea activităților S.A. „Loteria Națională a Moldovei” din sectorul loteriilor și pariurilor la competiții/evenimente sportive, inclusiv prin rețele de comunicații electronice.

- Program: Organizarea și desfășurarea de pariuri pe rezultatele competițiilor/evenimentelor sportive.
- Program: Organizarea și desfășurarea de jocuri de Loterie Momentană.
- Program: Organizarea și desfășurarea jocurilor de Loterie Cifrică și/sau Clasică.
- Program: Organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc cu risc social scăzut prin intermediul rețelelor de comunicații electronice

2. **Contractul PPP nr.2/09 din 23.04.2018** pentru dezvoltarea activităților S.A. „Loteria Națională a Moldovei” din sectorul automatelor de joc cu câștiguri bănești, inclusiv prin intermediul rețelelor de comunicații electronice.

- Program: Organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc la aparatele de joc.
- Program: Organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc cu risc social ridicat prin intermediul rețelelor de comunicații electronice

ARIA DE AUDIT

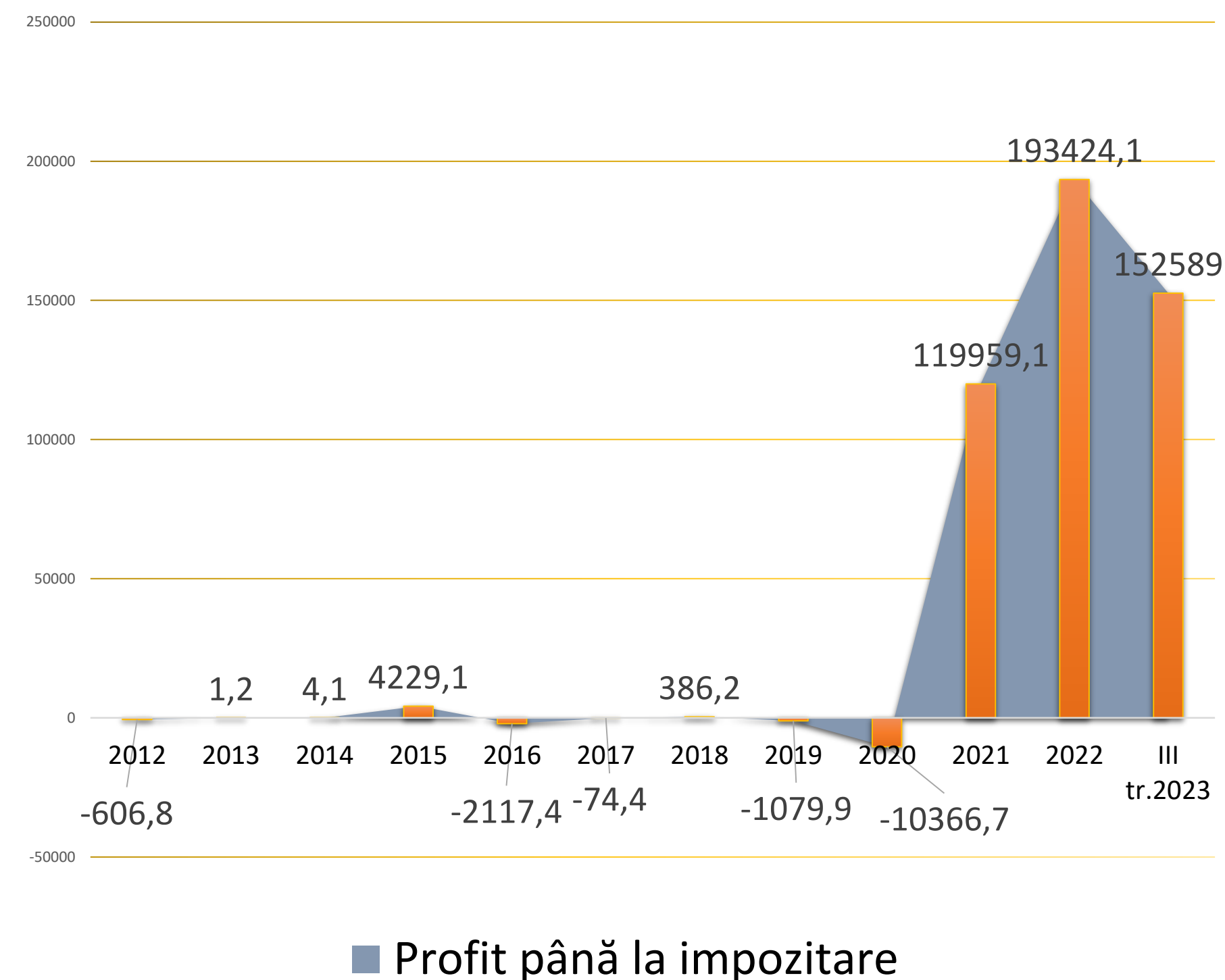

- **S.A. „Loteria Națională a Moldovei” - cea mai profitabilă entitate pentru anul 2022**, profit net - 170,3 mil lei, achitând în Bugetul de stat dividende în valoare de 85,1 mil lei.

(Sursa: *Monitoringul financiar al activității economico-financiare al întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat*)

- **S.A. „Loteria Națională a Moldovei” - locul II din entitățile subordonate statului, la capitolul celor mai mari majorări a veniturilor din vânzări**

(cifră de afaceri de 7 111,8 mil lei în anul 2022)

CONCLUZIA GENERALĂ

Unele activități nu corespund în totalitate exigențelor cadrului normativ în vigoare și nu au contribuit în deplină măsură la atingerea obiectivelor prestabilite.

Au fost identificate deficiențe, cauzate de:

- ✓ lacune ale sistemului de control intern,
- ✓ ne funcționalitatea structurilor abilitate cu atribuții de evaluare a modului de derulare a PPP,
- ✓ tergiversarea implementării unor mecanisme viabile de monitorizare a pieței jocurilor de noroc pentru asigurarea veridicității datelor, transparenței și controlului statului în acest domeniu.

Etapa de planificare a PPP

Indicatorii economici prestabiliți de cca 140 mil euro doar din dividende au fost atinși în proporție de cca 15% iar **investițiile de cca 9,5 mil lei realizate în 18 săli de joc au fost ineficiente, generând pierderi.**

Modificarea și substituirea condițiilor prevăzute de actul normativ aferent organizării și realizării PPP a condiționat suportarea **cheltuielilor suplimentare de către partenerul public în valoare de cca 25,1 mil lei.**

Nedefinirea clară în contractele de PPP a cheltuielilor investiționale și curente, generează riscul ca în cazul rezilierii anticipate a contractelor, partenerul public să fie nevoit să ofere o **despăgubire întregă a tuturor cheltuielilor** prezentate de către partenerul privat.

Lacunele din procesul de stabilire a taxelor de procurare a documentației standard, dar și a taxelor de participare la concursurile publice de PPP, condiționează riscuri aferente creării unor **condiții restrictive și abuzive** pentru eventualii participanți la concurs.

Etapa de realizare a PPP

Nu există **o bază de date unică** în domeniul jocurilor de noroc, administrată de o instituție a statului care ar fi responsabilă de controlul asupra activității în domeniul nominalizat, inclusiv asupra fluxului de numerar.

Societatea **nu deține integral informații cu privire la tipurile de loterii și pariuri online** puse în circulație, valoarea acestora, valoarea fondului de câștiguri achitate per tip de joc, tirajul, ș.a.

Etapa de realizare a PPP

Lipsa unor **reglementări clare și viabile cu privire la modul de blocare, accesare, depunere a mizei**, eliberare și primire a câștigurilor în mediul online, relevă că piața jocurilor de noroc este compromisă cu activități neautorizate.

Din cauza incertitudinilor create privind posibilitatea de utilizare în continuare a fondului dedicat pentru jocurile TV, resursele financiare în valoarea de 6,0 mil lei sunt stocate la contul partenerului privat pe un termen nedeterminat, iar partenerul public este atras în procese judiciare care **pot genera cheltuieli suplimentare de achitare a eventualelor prejudicii**.

Etapa de realizare a PPP

Unele investiții realizate pentru dezvoltarea activităților din domeniul jocurilor de noroc la aparatele de joc **nu au contribuit la obținerea beneficiilor economice.**

Partenerul public a solicitat de la partenerul privat un împrumut în valoare de 1 mil de Euro pentru a amenaja și dota primele 30 de săli de joc.

Împrumutul a fost acordat pe un termen de 3 ani, cu o dobândă anuală de 4,9%.

15 săli au fost închise din cauza ne profitabilității iar 3 din acestea nici nu au fost lansate. Investițiile realizate în cele 15 săli de joc închise constituie 7,9 mil lei, iar în cele 3 săli nelansate – 1,6 mil lei.

În cazul a 3 săli au fost inițiate procese judiciare la solicitarea locatorului privind rezoluțiunea contractelor de locațiune, iar într-un caz locatorul a solicitat încasarea plății pentru chirie în valoare totală de cca 78,6 mii Euro (cca 1,52 mil lei conform cursului BNM la 01.11.2023).

Etapa de monitorizare a PPP

Consiliul Național pentru Parteneriatul public privat nu este funcțional și nu asigură informarea Executivului privind performanțele atinse în cadrul parteneriatelor public-private

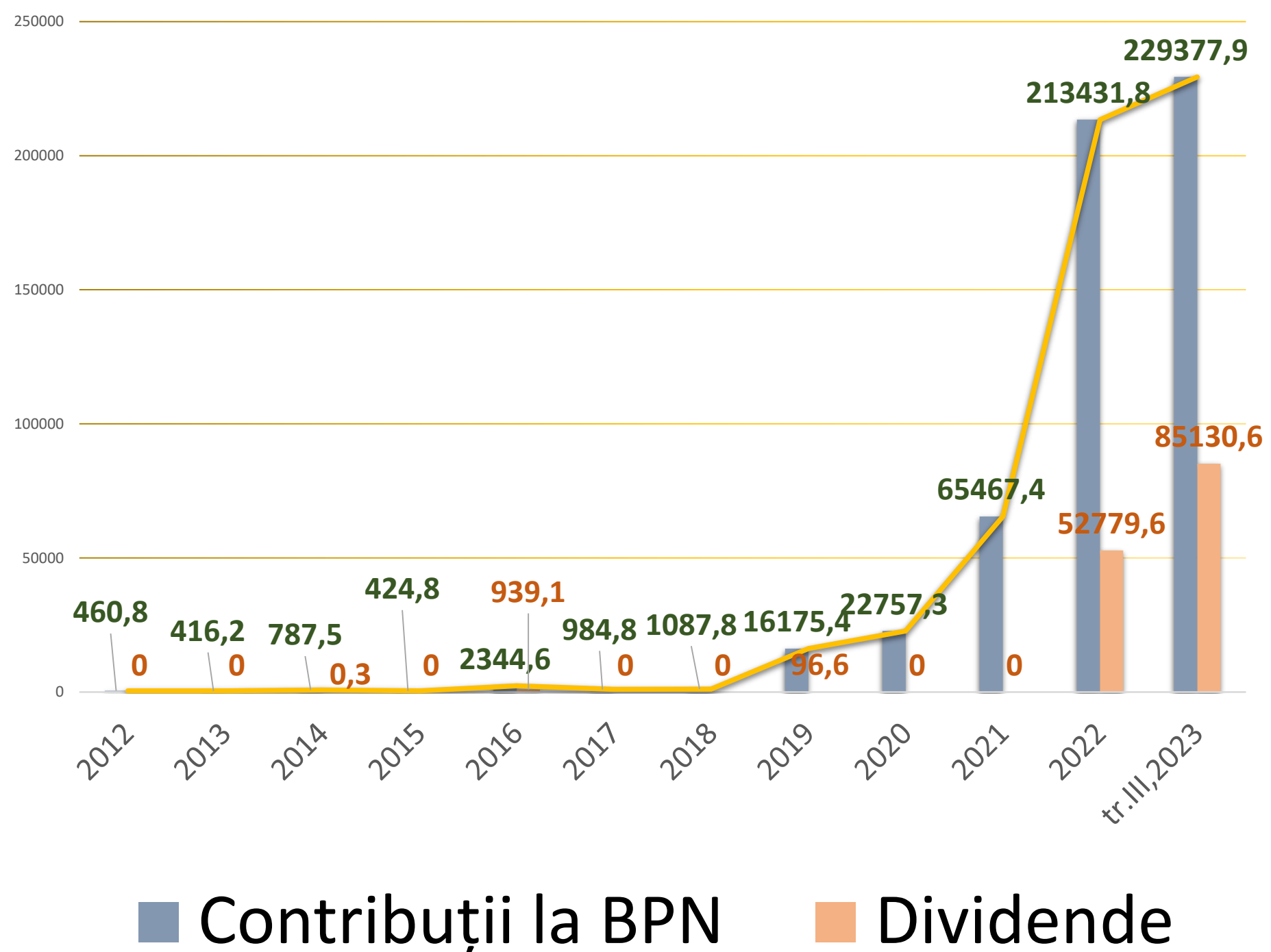
Rețeaua interministerială de parteneriat public-privat nu s-a întrunit din anul 2015 ceea ce nu contribuie la gestionarea și monitorizarea corespunzătoare a PPP

Comisia de monitorizare a parteneriatului public privat nu este funcțională ceea ce denotă lipsa controlului asupra îndeplinirii corespunzătoare a obligațiilor contractuale

Indicatori economici

Efect asupra mediului social

- ✓ limitarea accesului persoanelor cu vârsta de până la 21 de ani în incinta sălilor de joc;
- ✓ amplasarea sălilor de joc la cel puțin 200 de metri distanță de la instituțiile de învățământ, cu destinație culturală, muzee, biblioteci, ș.a. dar și
- ✓ implementarea programului joc responsabil care oferă susținere psihologică clienților pentru care jocul a încetat să mai fie divertisment și a dobândit caracterul de dependență.

Constatările și recomandările de audit au fost acceptate

În scopul remedierii deficiențelor identificate, au fost înaintate recomandări către:

- ✓ **Ministerul Finanțelor**
- ✓ **Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării**
- ✓ **Agencia Proprietății Publice**
- ✓ **Agenciei Servicii Publice**
- ✓ **S.A. „Loteria Națională a Moldovei”**

